

Vzkriesenie

Lebo ako Otec kriesi mŕtvych a oživuje, tak aj Syn, ktorých chce, oživuje.

Ján 5:21

Ježiš jej povedal: Ja som vzkriesenie i život; ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude.

Ján 11:25

V tejto časti sa zameriame na charakter vzkriesenia vo vzťahu k životu, ktorý Boh dal pri stvorení a ktorý neskôr zničila smrť. Pozrieme sa na zdroj vzkriesenia. Zamyslíme sa nad obnovou Božieho plánu týkajúceho sa plnosti života. Skúmanie zdroja vzkriesenia nás privedie aj k poznávaniu Božích vlastností a atribútov a k tomu, akú úlohu zohrávajú pri vzkriesení a pri spasení večný Boží Syn a Boží Duch.

Boh je Bohom vzkriesenia

Pre tento materialistický svet je existencia Boha neuveriteľná, nepredstaviteľná a neprijateľná. Ak aj ľudia veria, že existuje nejaká vyššia moc alebo nejaké božstvo, či bohovia, tak neveria, že by existoval osobný Boh, ktorý sa zaujíma o človeka. Ak aj veria v existenciu nejakého osobného boha či bohov, je pre nich neuveriteľné, že by existovalo vzkriesenie z mŕtvych. Materialistický svet je na tom rovnako ako epikurejskí a stoickí filozofi a mnohí ostatní Aténčania, ktorým apoštol Pavol svedčil a zvestoval Krista a zmŕtvychvstanie (Skutky 17:16-34).

Epikurejská filozofia prináša zmýšľanie, ktoré malo oslobodiť človeka od strachu pred bohmi a pred smrťou. Tento myšlienkový smer tvrdil, že všetko závisí od slobodnej vôle človeka. Táto filozofia predstavuje akési „umenie života“, ktoré má priniesť človeku blaho a spokojnosť. Existenciu nesmrteľných bohov epikureizmus uznáva. Títo bohovia však nijako nezasahujú do diania na svete ani do ľudských životov; ľudí ani neodmeňujú, ani netrestajú.

Aj stoicizmus sa zameriava na dosiahnutie blaženosti, duševného pokoja a vyrovnanosti. Hlása cnostný život v súlade s prírodou. Na rozdiel od epikureizmu, ktorý kladie dôraz na slobodnú vôľu človeka a na to, že „človek je strojcom svojho osudu“, stoicizmus zastáva potrebu vyrovnať sa s „predurčeným osudom“. Podľa stoicizmu človek nedokáže zmeniť svoj osud, ale má ho

priať. Stoicizmus vedie k určitej forme fatalizmu a apatie. Epikureizmus a stoicizmus však majú mnoho spoločného. Oba sú svetonázorom, v ktorom sa neverí, že zdrojom a plnosťou života je Boh. Tento zdroj hľadajú v človeku samotnom. Nevedú k hľadaniu Boha, ale k hľadaniu spokojnosti v živote samotného človeka. Odmietajú existenciu budúceho súdu, na ktorom bude pomeraný život človeka. Na ňom sa človek bude Bohu zodpovedať, ako prežil svoj život. Odmietajú vzkriesenie a večný život. Prenášajú pozornosť človeka z večnosti a večného blaha na snahu o blaho v časnom živote, ktoré predkladajú ako konečný a najvyšší cieľ ľudského života. Rovnaký postoj zastáva aj moderný materialistický svetonázor.

Materialistický svetonázor nerozumie stavu človeka po páde do hriechu. Nechápe potrebu spasenia a neverí vo vzkriesenie spravodlivých a nespravodlivých. Neverí v Boží súd, neverí vo večný život. Epikurejská a stoická filozofia formujúca životný postoj človeka, ktorá vznikla v období 4.- 3. storočia pred Kristom, presiakla grécku a neskôr aj rímsku spoločnosť. Dodnes formuje svetský materialistický svetonázor západnej civilizácie. Preto je otázka Boha, ktorý je Stvoriteľom, ktorý je spravodlivým Sudcom a zároveň Spasiteľom, kľúčová pri evanjelizácii v dnešnej spoločnosti. Vzor takejto evanjelizácie vidíme v Pavlovom poslanstve v Aténach na areopágu.

Kvôli otázke vzkriesenia z mŕtvych sa Pavlovi vysmiali (Skutky 17:32): „Ale keď počuli o vzkriesení z mŕtvych, jedni sa posmievali, a druhí povedali: Vypočujeme ťa o tom aj po druhé.“ V Pavlovej zvesti o spasiteľnej viere v Boha je kľúčové, že Boh je Stvoriteľ všetkého a je Pánom nebies (verš 24), že Boh dáva život a dych všetkému (verš 25) a že ľudia majú Boha hľadať: „... aby hľadali Pána, ak by ho snád len nejako nahmatali a našli, hoci nie je ďaleko od nikoho z nás“ (verš 27), pretože v ňom máme život (verš 28). Pavlovo poslanstvo pokračuje výzvou, aby ľudia neslúžili modlám a oltárom (verš 29), lebo Boh bude spravodlivo súdiť celý svet skrze Ježiša Krista – a zároveň ponúka ľuďom spásu z viery, ak budú činiť pokánia a veriť v Ježiša Krista, ktorého vzkriesil z mŕtvych (verše 30-31).

Jedným z kľúčových prvkov spasiteľnej viery je viera vo vzkriesenie mŕtvych, viera, že Boh kriesi mŕtvych, viera, že Syn človeka, Ježiš Kristus, vstal z mŕtvych a že vzkriesenie je skrze neho. Túto kľúčovú otázku Pavol predniesol aj v svojej obrane pred Agrippom (Skutky 26:8): „Čo vy súdite, že je to neuveriteľné, ak Boh kriesi mŕtvych?“

Dokonca aj časť židovských náboženských vodcov, ktorí vyznávali vieru v Boha Abraháma, Izáka a Jakoba, saduceovia, neverili, že existuje zmŕtvychvstanie (Lukáš 20:27): „A pristúpili niektorí zo sadúceov, ktorí popierajú a hovoria, že nie je vzkriesenia...“ (pozri aj Matúš 22:23; Marek 12:18; Skutky 23:8).

Dokonca aj tí, ktorí uverili evanjeliu ukrižovaného a vzkrieseného Ježiša Krista, sú pod hrozbou, že by mohli odpadávať od viery vo vzkriesenie z mŕtvych a zredukovať vieru len na otázky časného života. Presne toto hľadá a hlása epikureizmus a stoicizmus a nakoniec aj súčasný materializmus – dobro, spravodlivosť a blaho – avšak len v časnom živote. Apoštol Pavol pred takýmto postojom a zmýšľaním varuje aj kresťanov (1. Korinským 15:12-13): „Ale ak sa káže o Kristovi, že vstal z mŕtvych, akože potom hovoria niektorí medzi vami, že nie je zmŕtvychvstania? Ale ak nie je zmŕtvychvstania, vtedy ani Kristus nevstal z mŕtvych.“ A verše 15:17-18: „... a ak Kristus nevstal z mŕtvych, márna je vaša viera, ešte ste vo svojich hriechoch. A tak aj tí, ktorí zosnuli v Kristovi, zahynuli.“ Ak by viera v Krista mala mať osôh len pre časný život, tak je úplne márna, je nadarmo (1. Korinským 15:19): „Ak len v tomto živote nadejeme sa na Krista, vtedy sme biednejší od všetkých ľudí.“ Ak by sme nemali mať nádej na vzkriesenie a večný život, potom by kresťanská viera bola iba márnym moralizovaním. Potom by lepšou alternatívou bol opak, užívanie si naplno akýchkoľvek pôžitkov života a sveta, presne ako to učí epikureizmus a stoicizmus, pretože raz zomrieme a viac údajne nebude nič (1. Korinským 15:32): „Ak mŕtvi nevstávajú z mŕtvych... potom radšej jedzme a pime, lebo zajtra zomrieme.“ Aj ja sám som takto zmýšľal a žil, až kým mi Pán nedal milosť spoznať pravdy Písma a uveriť v evanjelium a vzkriesenie z mŕtvych.

V otázke vzkriesenia vidíme aj dôvod, prečo sa Boží Spasiteľ musel stať človekom a druhým Adamom: „Lebo pretože skrze človeka smrť, skrze človeka i zmŕtvychvstanie mŕtvych“ (1. Korinským 15:21). Kľúčovým prvkom spasiteľnej viery je to, že Boh je Bohom, ktorý kriesi mŕtvych (2. Korinským 1:9). Medzi základy učenia biblickej viery patrí učenie o zmŕtvychvstaní mŕtvych (Židom 6:2).

Tak ako večný Boh dáva život neživej hmote pri stvorení, rovnako tak znova dáva život aj pri vzkriesení z mŕtvych a pri novom narodení (znova zrodení). Boh svojím slovom, jeho vyrieknutím, povoláva neexistujúce do existencie, dáva život tam, kde život nie je. Oživuje to, čo je mŕtve (Rímskym 4:17): „... ako je napísané: Učinil som Ťa otcom mnohých národov - pred tvárou Boha, ktorému uveril, a ktorý oživuje mŕtvych a volá to, čo nie je, ako čo by bolo.“

Manifestácie toho, že Boh je Bohom vzkriesenia

Boh cez proroka Ezechiela oživil suché kosti

V knihe Ezechiel v kapitole 37 vidíme obrovskú a úchvatnú manifestáciu Božej moci a zjavenie toho, že Boh kriesi mŕtvych (Ezechiel 37:1): „Bola nado mnou ruka Jahveho, a vyviedol ma von v duchu Jahveho a postavil ma a nechal prostred údolia, ktoré bolo plné kostí.“ Verše 4-6: „Vtedy mi riekol: Prorokuj o týchto kostiach a povieš im: Vy, suché kosti, počujte slovo Jahveho! Takto hovorí Pán Jahve týmto kostiam: Hľa, ja uvediem do vás ducha, a ožijete. A dám na vás žily a spôsobím to, aby na vás vystúpilo telo a potiahnem vás kožou, dám do vás ducha a

ožijete a zviete, že ja som Jahve.“ Verše (7-10): „Vtedy som prorokoval, ako mi bolo rozkázané. Tu povstal zvuk, keď som prorokoval, a hľa, bolo počuť hrkot, a kosti sa približovali, kosť k svojej kosti. A videl som, že hľa, ukázali sa na nich žily, a vystúpilo mäso, a koža ich potiahla po vrchu, ale ducha v nich nebolo. A riekol mi: Prorokuj k duchu, prorokuj, synu človeka, a povieš duchu: Takto hovorí Pán Jahve: Od štyroch vetrov príd', duchu, a vej na týchto pobitých, aby ožili! Nuž prorokoval som tak, ako mi rozkázal. A vošiel do nich duch, a ožili a postavili sa na svoje nohy, zástup vojska, veľký náramne.“

Tento ohromujúci zázrak veľa zjavuje o vzkriesení. Zjavuje, že je to Boh, kto kriesi mŕtvych. Zjavuje, že v tomto vzkriesení sú prítomní Boží syn (ruka Hospodinova) aj Boží Duch (Duch Hospodinov). Zjavuje ďalej, že toto vzkriesenie bude sprostredkované Synom človeka, čoho predobrazom je tu prorok, „syn človeka“. Zjavuje aj to, že oživenie, návrat do života v Božej prítomnosti a neskôr aj do plnosti života, je skrze darovanie Božieho Ducha, ktorého pošle Syn človeka.

Tento obrovský Boží zázrak, ktorý sa udial v dejinách ľudstva, však nie je len manifestáciou toho, že Boh kriesi mŕtvych, ale je aj prorockým predobrazom spásy a vzkriesenia Božieho ľudu. Izrael ako fyzický zemský predobraz Božieho ľudu tu reprezentuje celý finálny a skutočný Boží ľud – Cirkev zo Židov i pohanov. Ezechiel (37:11-14): „A riekol mi: Synu človeka, tieto kosti sú celý dom Izraelov. Hľa, hovoria: Naše kosti uschli, a zahynula naša nádej, už je po nás! Preto prorokuj a povieš im: Takto hovorí Pán Jahve: Hľa, ja otvorím vaše hroby a vyvediem vás z vašich hrobov, môj ľude, a dovediem vás do zeme Izraelovej. A zviete, že ja som Jahve, keď otvorím vaše hroby a keď vás vyvediem z vašich hrobov, môj ľude. A dám do vás svojho ducha, a ožijete, a osadím vás na vašej zemi, a zviete, že ja Jahve som hovoril aj učiním, hovorí Jahve.“ Zvyšok kapitoly potvrdzuje, že je to opis spásy Božieho ľudu skrze Novú zmluvu: „... a budú mi ľuďmi, a ja im budem Bohom“ (37:23), „učiním s nimi zmluvu pokoja; bude to večná zmluva s nimi“ (verš 26). „A môj príbytok bude nad nimi, a budem im Bohom, a oni mi budú ľuďmi“ (verš 27).

Vzkriesenie po Ježišovom ukrižovaní

Pri ukrižovaní Pána Ježiša sa udial ďalší veľký zázrak, ktorý zacieliť pozornosť ľudí na vzkriesenie z mŕtvych (Matúš 27:50-54): „Ale Ježiš zase vykrikoval veľkým hlasom a vypustil ducha. A hľa, chrámová opona sa roztrhla na dve, od vrchu až dolu, a zem sa triasla, skaly sa pukali, a hroby sa otvárali a mnohé telá zosnulých svätých vstali a vyjdúc z hrobov po jeho zmŕtvychvstaní vošli do svätého mesta a ukázali sa mnohým. Vtedy stotník a tí, ktorí s ním strážili Ježiša, vidiac zemetrasenie a to, čo sa dialo, báli sa veľmi a hovorili: Toto bol naozaj Syn Boží.“ Tento ohromný zázrak bol na svedectvo toho, že jestvuje zmŕtvychvstanie z mŕtvych a že Pán Ježiš je Boží Syn a vstal z mŕtvych tak, ako o tom prorokovali Písma. Tí mŕtvi svätí, ktorí vstali z hrobov a ukazovali sa v Jeruzaleme, neboli ešte vzkriesení tak ako Pán Ježiš. To boli tí, ktorí zosnuli s abrahámovskou vierou alebo vierou v Pána Ježiša, pokým ešte slúžil v tele. Títo boli vzkriesení tak ako Lazar z Betánie, to znamená späť do života v svojom zemskom tele. Znovu ešte museli zomrieť, tak ako aj Lazar z Betánie a čakajú teraz u Pána na vzkriesenie pri jeho druhom príchode, na vzkriesenie spravodlivých (prvé vzkriesenie).

Večný Boží Syn kriesi mŕtvych

Prostredníkom vzkriesenia je večný Boží Syn, Syn človeka, Pán Ježiš Kristus (Ján 5:21): „Lebo ako Otec kriesi mŕtvych a oživuje, tak aj Syn, ktorých chce, oživuje.“

Manifestácie toho, že Boží Syn kriesi:

Keď zomrel Lazar z Betánie, Pán Ježiš povedal (Ján 11:4): „Tá nemoc nie je na smrť, ale na slávu Božiu, aby ňou bol Syn Boží oslávený.“ Verše 14-15: „... vtedy im povedal Ježiš otvorene: Lazar zomrel, a radujem sa pre vás, že som tam nebol, aby ste uverili.“ Verše 23-27: „Ježiš jej povedal: Tvoj brat vstane. A Marta mu povedala: Viem, že vstane pri vzkriesení, v posledný deň. Ježiš jej povedal: Ja som vzkriesenie i život; ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude. A nikto, kto žije a verí vo mňa, nezomrie na veky; či veríš tomu? Riekla mu: Áno, pane; ja som uverila, že si ty Kristus, ten Syn Boží, ktorý mal prísť na svet.“ Pán Ježiš vzkriesil Lazara autoritou a mocou svojho slova (Ján 11:43-45): „... zavolať veľkým hlasom: Lazare, poď von! A zomrelý vyšiel... Vtedy mnohí zo Židov, ktorí boli prišli za Máriou a videli, čo učinil Ježiš, uverili v neho.“

Toto je viac než len manifestácia toho, že Boží Syn kriesi z mŕtvych. Je to aj zjavenie samotného evanjelia, že ten, kto verí, že Ježiš Kristus je Boží Spasiteľ a večný Boží Syn, ktorý sa stal človekom, kriesi z mŕtvych a dáva večný život, je spasený. Je to zjavenie toho, že spása je skrze vieru.

Večný Boží Duch kriesi mŕtvych

Prostredníkom (činiteľom) vzkriesenia je večný Boží Duch – vzkriesenie sa deje Svätým Duchom. V predobrazoch vzkriesenia Božieho ľudu (Ezechiel kapitola 37) sme videli, že telesné vzkriesenie z mŕtvych sa deje Božím Duchom, mocou Svätého Ducha. V novozákonných písnoch je zjavené priamo, že vzkriesenie z mŕtvych sa deje Duchom. Deje sa na dvakrát:

Najprv ako nové narodenie (Ján 3:3, 5-6, 5:25; Skutky 2:16-18) a potom neskôr pri druhom príhode Pána ako vzkriesenie do nebeského tela (1. Korinským 15:42,52; Rímskym 6:5). Znovuzrodenie je (znamená) duchovné vzkriesenie (Efezským 2:6; Kolosenským 2:12; Rímskym 6:4). Charakterizuje ho darovanie Svätého Ducha na trvalé prebývanie (Rímskym 8:9; Efezským 1:13; Galatským 3:14). Vzkriesenie do nového tela bude také isté, ako bolo vzkriesenie Pána Ježiša (1. Korinským 15:48-49).

Vzkriesenie z mŕtvych, ako fyzické vzkriesenie, tak aj duchovné vzkriesenie (znovuzrodenie) človeka, ktorý je mŕtvý vo svojich hriechoch a prestúpeniach, je Božie dielo skrze Božieho Ducha. V Písme je vzkriesenie opisované aj slovom oživenie. Týka sa to ako duchovného vzkriesenia (Efezským 2:3; Kolosenským 2:13), tak aj vzkriesenia do nového tela (Rímskym 8:11).

Vzkriesenie prichádza skrze Svätého Ducha, ktorý oživuje, a skrze slová Pána Ježiša Krista, keď im človek uverí: „Duch je, ktorý oživuje; telo nič neosoží. Slová, ktoré vám ja hovorím, sú duch a sú život“ (Ján 6:63). A Písmo jeho slová ústami apoštolov upresňuje: „Tak teda viera z počutia a počutie skrze slovo Božie“ (Rímskym 10:17). Dar Ducha je z viery, skrze vieru (Galatským 3:2, 3:5, 3:14) a viera je z počutia Božieho slova (Rímskym 10:17). Ale nie všetci, ktorí počuli Božie slovo, uverili (Rímskym 10:16 a celý kontext veršov 16-21). Nie všetci, ktorí počujú evanjelium, aj uveria, pretože viera nie je vecou všetkých (2. Tesalonickým 3:2). Tí, ktorí uverili, sú tí, ktorých Otec dal Synovi (Ján 17:6 a 8 a kontext celej veľkňazskej modlitby Pána Ježiša). Sú to tí, ktorých Otec k Synovi pritiahol (Ján 6:37,44).

Zdrojom života je Boh sám. Tento život prichádza k človeku pri stvorení skrze jeho večného Syna (Kolosenským 1:16-17). Rovnako tak aj pri vzkriesení je zdrojom života Boh sám a tento

Život opäť prichádza cez Božieho Syna, tentokrát dokonca po jeho vtelení, keď je súčasne Božím Synom i Synom človeka: „Ako mňa poslal ten živý Otec, a ako ja žijem skrze Otca, tak i ten, kto mňa je, bude žiť skrze mňa“ (Ján 6:57; pozri aj Kolosenským 3:1,3-4).

Avšak Boží Syn nie je jediným prostredníkom života (pri stvorení a vzkriesení). Rovnako je prostredníkom aj Boží Duch: „Amen, amen ti hovorím, že ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho“ (Ján 3:5).

Živá voda – darovanie Ducha

Živá voda reprezentuje večný život a vzkriesenie. Je obrazom Svätého Ducha. Aby niekto mohol mať večný život, musí dostať Svätého Ducha na trvalé prebývanie. Svätého Ducha dostávajú tí, ktorí uveria v Ježiša Krista: „Potom v posledný, v ten veľký deň sviatku stál Ježiš a volal: Ak niekto žízni, nech príde ku mne a pije! Kto verí vo mňa, ako hovorí Písmo, rieky živej vody potečú z jeho vnútra. Ale to povedal o Svätom Duchu, ktorého mali dostať uverivší v neho. Lebo ešte nebolo Svätého Ducha, pretože Ježiš ešte nebol oslávený“ (Ján 7:37–39).

Svätého Ducha dáva Otec a dáva ho aj Syn

Svätého Ducha dáva Otec a dáva ho aj Syn, lebo tak ako Otec kriesi mŕtvych, tak aj Syn kriesi mŕtvych. Syn robí to, čo robí Otec. Svätého Ducha však dostávajú iba uverivší v evanjelium. Boh zaslúbil spolu s Novou zmluvou aj to, že dá svojho Ducha. Toto zaslúbenie sa naplní uverivším v Krista: „... a ja požiadam Otca, a dá vám iného Tešiteľa, aby bol s vami na veky, toho Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože ho nevidí ani ho nezná. Ale vy ho znáte, pretože prebýva u vás a bude vo vás“ (Ján 14:16-17). „Toho istého Ježiša vzkriesil Boh, čoho sme my všetci svedkami. Vyvýšený súc teda pravickou Božou a dostanúc zaslúbenie Svätého Ducha od Otca vylial toto, čo vy teraz vidíte a čujete“ (Skutky 2:32-33), „aby na pohanov prešlo v Kristu Ježišovi požehnanie Abrahámové, aby sme dostali zaslúbenie Ducha skrze vieru“ (Galatským 3:14). „A že ste synovia, poslal Boh Ducha svojho Syna do našich srdc, ktorý volá: Abba Otče!“ (Galatským 4:6).

Vzkriesenie z mŕtvych na dvakrát: znovuzrodenie a vzkriesenie tela

Písmo často hovorí, že uverivší v evanjelium Ježiša Krista už sú spasení, a inokedy hovorí, že ešte len budú spasení. Je to tak preto, lebo uverivší v evanjelium už sú duchovne vzkriesení pri znovuzrození, avšak ich telo ešte nie je vykúpené. Tí, ktorí zomreli vo viere v Krista, budú vzkriesení do nového tela pri prvom vzkriesení (pri vzkriesení spravodlivých) a spolu s nimi razom do nových tiel budú premenení žijúci vo viere v Krista. K tomu dôjde pri druhom príchode Pána Ježiša Krista.

To, že v Kristovi je fyzické i duchovné vzkriesenie z mŕtvych, platí o ňom nielen ako o večnom

Božom Synovi, ale aj ako o vtelenom Božom Synovi, Synovi človeka:

Tak je aj napísané: Prvý človek, Adam, stal sa živou dušou,

posledný Adam oživujúcim duchom.

1. Korinským 15:45